24/04/2020

Οι σφαγές κατά των Αρμενίων και η συγκλονιστική ταινία-μαρτυρία

/ Ιστορία - Εθνικά Θέματα

Η 24η Απριλίου του 1915 θεωρείται η ημερομηνία που ξεκίνησε η γενοκτονία Αρμενίων. Η αρχή έγινε στην Κωνσταντινούπολη με τη σύλληψη περίπου 300 ατόμων που ανήκαν στην ηγεσία της αρμένικης κοινότητας. Ακολούθησαν συνεχείς συλλήψεις, δολοφονίες, βασανισμοί και εκτοπισμοί Αρμενίων. Ο ακριβής αριθμός των νεκρών δεν έχει προσδιοριστεί. Οι Τούρκοι, οι οποίοι δεν δέχονται τη λέξη «γενοκτονία», κάνουν λόγο για 600-800 χιλιάδες, ενώ οι Αρμένιοι και δυτικές πηγές αναφέρουν πως οι νεκροί έφτασαν στο 1,5 εκατομμύριο....\

Αμέσως μετά άρχισαν ομαδικές σφαγές του αρμενικού λαού στην Ανατολική Μικρά Ασία. Χαρακτηριστικό είναι το τηλεγράφημα του Ταλαάτ στις 28 Απριλίου 1915 προς τους νομάρχες των περιοχών αυτών: «Αποφασίσθηκε να τεθεί τέρμα στο ζήτημα των Αρμενίων με εκτόπισίν τους στις ερήμους και την εξόντωση αυτού

του ξενικού στοιχείου». Έως το 1918 πάνω από ενάμισυ εκατομμύριο Αρμένιοι έχασαν τη ζωή τους ή αναγκάστηκαν να εκπατριστούν.

Η γενοκτονία του 1915 παρέμεινε ατιμώρητη από τη διεθνή κοινότητα, παρότι η Οθωμανική Αυτοκρατορία, ως σύμμαχος των Κεντρικών Δυνάμεων, βρισκόταν στους ηττημένους του Α’ Παγκοσμίου Πολέμου. Ο Αδόλφος Χίτλερ τη χρησιμοποίησε ως παράδειγμα για να δικαιολογήσει το Εβραϊκό Ολοκαύτωμα. «Ποιος μιλάει σήμερα για τον αφανισμό των Αρμενίων;» διερωτήθηκε το 1939.

Η Αρμενική Γενοκτονία ήταν εν γνώσει των Γερμανών, συμμάχων των Οθωμανών στον Μεγάλο Πόλεμο, οι οποίοι όμως επέβαλαν καθεστώς λογοκρισίας στην πατρίδα τους. Ο μόνος πολιτικός που προσπάθησε μάταια να καταγγείλει την εξόντωση των Αρμενίων ήταν ο σοσιαλδημοκράτης Καρλ Λίμπκνεχτ, μετέπειτα ιδρυτής του Κομμουνιστικού Κόμματος Γερμανίας, στις 11 Ιανουαρίου 1916. Η ιστορική έρευνα έχει φέρει στο φως ντοκουμέντα ότι οι Γερμανοί ενθάρρυναν τους Οθωμανούς στην εξόντωση των Αρμενίων, επειδή τους θεωρούσαν προσκείμενους στους Ρώσους.

Μόλις το 2015 η Γερμανία υπαναχώρησε από τη σταθερή μέχρι τώρα άρνησή της να χρησιμοποιήσει τον όρο «γενοκτονία» για την εξόντωση των Αρμενίων από τους Οθωμανούς Τούρκους, υποκύπτοντας στις πιέσεις βουλευτών.«Η σφαγή των Αρμενίων πριν από 100 χρόνια υπήρξε γενοκτονία, το κλασικό παράδειγμα εθνοκάθαρσης, μαζικής καταστροφής και απέλασης», δήλωσε ο πρόεδρος της Γερμανίας Γιοακίμ Γκάουκ, κατά την διάρκεια επιμνημόσυνης δέησης που έγινε σε ναό του Βερολίνου στις 23 Απριλίου.

Η Τουρκία, ως διάδοχο κράτος της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας, ποτέ δεν παραδέχτηκε τη Γενοκτονία των Αρμενίων. Υποστηρίζει ότι επρόκειτο για μία επιχείρηση καταστολής κατά εκείνων των Αρμενίων, που είχαν συνεργαστεί με τις ρωσικές δυνάμεις εισβολής στην ανατολική Τουρκία και ότι οι νεκροί δεν ξεπερνούσαν τις 300.000.

Μια συγκλονιστική μαρτυρία που έγινε ταινία

Παρόλο που οι Τούρκοι, δεν αναγνωρίζουν τη γενοκτονία των Αρμενίων, οι μαρτυρίες όσων επέζησαν, συγκλονίζουν. Μία από αυτές έγινε βιβλίο και στη συνέχεια ταινία, που αν και προβλήθηκε για πρώτη φορά το 1919, σοκάρει ακόμα. Η Ορόρα (ή Αουρόρα) Μαρντιγκανιάν (Aurora Mardiganian) ήταν η αυτόπτης μάρτυρας που διηγήθηκε όσα εκτυλίχθηκαν μπροστά στα μάτια της και όσα έζησε όταν τη συνέλαβαν οι Τούρκοι. Η κοπέλα ήταν τότε 14 ετών και η εύπορη οικογένειά της ζούσε στο Χαρπούτ, δολοφονήθηκε. Μόνο αυτή επέζησε. Συνελήφθη και μαζί με άλλες κρατούμενες εξαναγκάστηκαν σε πεζοπορία περίπου 1.400 μιλιών, μέχρι να φτάσουν στα σκλαβοπάζαρα για να την πουλήσουν σε κάποιο χαρέμι. Η Ορόρα κατάφερε να αποδράσει και διέφυγε στην Τιφλίδα, μετά στην Αγία

Πετρούπολη, στο Όσλο και μετά από μια συγκλονιστική περιπέτεια κατέληξε στη Νέα Υόρκη. Εκεί γνωρίστηκε με ένα νεαρό σεναριογράφο, ο οποίος τη βοήθησε να καταγράψει όσα έζησε και η διήγησή της έγινε σενάριο ταινίας. Τα γυρίσματα έγιναν τα το 1918-19 στην Καλιφόρνια και η Ορόρα έπαιξε στην ταινία, ενσαρκώνοντας τον εαυτό της.
Η ταινία σήμερα δεν σώζεται ολόκληρη, αλλά μόνο ένα μέρος της.
Δείτε την ταινία